

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Spiritum sanctam septem suis donis adiuuare consiliarios.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

plus prudentia præstat, quàm multa instrumenta bellica. Sed periculo transacto omnes obliuiscuntur pauperis: huius enim mundi homines non sciunt alios magnificere, quàm diuites, potentes, & in ipso mundo magnos: nec aliàs pauperum etiam sapientum rationem ullam habent, nisi quando eorum opera indigent.

§. II. Spiritum sanctum septem suis donis adiuuare Consiliarios.

SEd quoniam prouidentia diuina non deest Consiliarijs Christianis, quin Seis prospiciat de ijs, quæ ad recta consilia præstanda sunt necessaria: eos iuuat septem suis donis, quæ Isaias vocat: a spiritum sapientia, & intellectus, spiritum Consilij, & Fortitudinis, spiritum scientia, & pietatis, & spiritum timoris Domini, quibus Christus Dominus Noster fuit plenus: quem Prophetæ per excellentiam b Consiliarium, & magni consilij Angelum appellant: quia ipse est bonorum consiliorum fons, qui ea inspirat per septem hæc dona, quæ cuius iusto communicantur, quorum vnum est donum CONSILII. Quod id in primis præstat, vt iustus lumine & fauore Spiritus sancti nouerit secum ipse consilium inire, iuxta regulas prudentiæ in omnibus, quæ facit: iuxta illud Salomonis: c oculi tui recta videant & palpebra tua præcedant gressus tuos: vt attentè consideres, quod eas, & vbi pedem figas: ne aberres. Deinde CONSILII donum hominem inclinât ac disponit, vt sit docilis: gaudeatque se duci, non solum à consilio Spiritus sancti diuinas eius inspirationes sequendo; sed etiam consilio ministrorum eius, & peritorum Consiliariorum: per quos idem Spiritus sanctus loquitur, docet, bonaque consilia præbet. Tertio etiam est vsui perfectioribus, ad recta consilia alijs danda in agendis; eosque per apta media ad finem æternæ salutis deducendos. Hoc totum complectitur sententia illa Ecclesiastici: d cor boni consilij statue tecum: non est enim tibi aliud pluris ac preciosius illo. Quid autem est cor boni consilij, nisi cor prudens, ac docile: vt & sibi ipsi, & alijs consilere possit, & consilium ab alijs accipere; quamuis autem hoc sit Spiritus sancti donum: suadet tamen, vt illud comparare studeas, quia tua industria, diuina gratia operante, perfici potest. Et ed tendunt reliqua sex Spiritus sancti dona: tria eorum cordis affectum perficiunt; reliqua tria mentis ratiocinationem. Omnia autem appellantur e oculi quia vnumquodque suo modo lucem adfert ad recta sequenda consilia.

PRIMVS oculus est timor Dei: de quo Dauid, quod finitimum sapientia sit timor Domini: & Iob, g timor Domini, ipsa est sapientia: & recedere a malo,

Sapientia
fortitudi-
nem supe-
rat.

a Isa. 11. 2.

b Cap. 9. 6.

Donum
CONSILII.
c Pro. 4. 25.
Illuminat.

2.
Facit do-
cilam.

3.
Docet.

d Ecc. 37. 17.

Cor boni
consilij.

e Apoc. 5. 6.

2.
donum TI-
MORIS.
f Ps. 110. 10.

intelligentia. Hic timor retrahit hominem à dando vel accipiendo consilio, in quo aliqua Dei adit offensio, siue magna siue parua: quia semper esset consilium prauum, quodcunque tendit contra id quod Deus vult, aut constituit; noceretque ipsimet consulenti: ita enim Ecclesiasticus: *h facienti nequissimum consilium super ipsam deuoluetur: & non agnoscet, unde adueniat illi.* Et malum consilium Consultori pessimum, quemadmodum euenit impio illi Aman, qui consilio sapientum, quos apud se habebat, statuit vindictam sumere de Mardocheo & impetrare à Rege Assuero, vt iuberet *eum appendi super excelsam crucem, quam parauerat* sed conuertit Deus nequissimum consilium in caput eius, viam & rationem tradens, qua ipse Aman in eodem patibulo appenderetur, Mardocheus verò contra, exaltaretur. Nam (vt dixit Salomon): *non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum.*

DONVM PIETATIS inducit, vt qui eam habet commune Reipublicæ bonum amet, ac procuret: præferendo illud cuiusque priuato bono. Quia charitas non quærit res proprias, cum iactura communium: sed proprium iudicat, quod est Reipubl. bonum: in qua cupit elucere *religionem & iustitiam*, ad quod sua omnia consilia dirigit. Eadem PIETAS impellit Consiliarium, ad amandum suum Principem, *veræ amicitie amore*; non quod ex hoc aliquod speret commodum; sed quod ipsi Principi commodum & utile sit: id quod est valde proprium charitati: quam hoc nomine ait Sanctus Gregorius Nazianzenus esse Consiliariis valde necessariam; plurimumque conferre, vt eorum consilia libenter acceptentur. Quamobrem Consiliarii Naaman Principis Syriæ volentes ei saluberrimum dare consilium, *Patris* nomine eum compellârunt, hac ratione insinuantes, se eius quærere commodum, & tanquam filios ipsum amare: quod cum ipse agnosceret, consilium eorum est secutus, quod tamen ab Eliseo prius datum, contemplerat. Spiritus etiam PIETATIS in consiliis propendet magis ad *clementiam & misericordiam*, moderando rigorem Iustitiæ: ita quidem, vt nec iustitiæ aliquid detrahatur; nec ita sit pura, vt non admittat secum clementiam. Et vniuersim impellit ad *lenitatem*, quæ eius gubernationem suauem reddit ac mitemdam. Satis verò apparuit, quantum hoc referret in bonis illis Salomonis Consiliarijs, qui filio eius Roboam consulebant, vt mansuete ageret cum populo, & *in loqueretur ad eos verba lenia*: nam cum is eo consilio neglecto; & iuuenum, qui nihil pietatis sapiebant, secutus, aspera verba populo dedisset, maximam sui regni partem, vt prædictum est, amisit.

DONVM FORTITVDINIS magni omnino momenti est, & Consiliariis valde necessarium: impellit enim eos ad non habendam rationem vllius *humani timoris*: cuius causa impediuntur, dicere libere quod

sentiant,

h Eccl. 27. 30

i Esth. 6. 10. &
16. 18.

k Pr. 21. 30.

3.
Donum
PIETATIS.

Religio,
Iustitia.

In carmine
Amor prin-
cipis
4. Reg. 5. 13.

Clementia.

m 3. Reg. 12.
7.

4.
Donum
FORTI-
TVDINIS.

fentiunt, suis Principibus: quare neque *amor* aut desiderium eis placendi, neque *timor* displicendi, eis occludit os, ne dicant, quod sentiunt; aut remissè ac tepidè dicant. Quòd illis difficile non erit, si veram habeant *charitatem*; & mortificatam *ambitionem*, & *cupiditatem*, quæ (vt Ecclesiasticus dixit) bonum consilium deprauant, aut libertatem illud proponendi tollunt. Ac propterea S. Gregorius Nazianzenus ait: Cōsiliarium debere *os liberum* habere: quod esse donum Dei dixit Christus suis discipulis, dicens: *n dabo vobis os & sapientiam*: vt scilicet sapientia bonū consilium & cogitationem concipiatis; *Fortitudine* verò & libertate, idem ore proferatis: ne vobis illud tribuatur: *o venerunt filii vsque ad partum, & virtus non est parienti*. Hæc *fortitudo* comitem habet insignem *magnanimitatem*, quæ docet contemne- re magnos honores, vt bona possit dare consilia. Et quamuis Principē videant in contrariam partem propendere, non debent ei annuere in ijs, quæ nõ expediunt: sed demissè quidem, cum magna tamen animi magnitudine, bonis adductis rationibus, ab ea mente illum auertere: quemadmodum Consiliarios Naaman in casu paulò superius posito fecisse constat.

BENE muniti Consiliarij *tribus* his Donis, appetitum & voluntatem perfectentibus, tutò poterunt alijs tribus vt, quæ iudicium & rationem perficiunt, ad benè intelligendum Ius & Factum; motuaq; ac modos dandi cōsiliū. Donum SCIENTIÆ docet ipsum Ius: ad eam enim spectat, cælesti lumine declarare præcipuè *legem DEI*; (quam Dauid tanquam amissim consiliorum suorū semper adhibebat: p *Consilium* (inquit) *meum, iustificationes tue*) & reliquas etiam *leges*: in quibus debent esse valdè versati Consiliarij, sicut illi erant Regis Assueri, de quibus Scriptura Sacra, quod essent viri nobiles & sapientes, q *scientes leges ac iura maiorum*: illæ enim leges tanquam duces ac directiones sunt bonorum consiliorum in commune Reipublicæ bonum, quæ debet illis gubernari.

SED quoniam satis non est, Ius ipsum nosse, nisi etiam Factum & negotium, de quo instituitur consultatio, exactè intelligatur, hoc pertinet ad donum *intellectus*. Qui diuina luce illustratus, omnes negotij circumstantias exactè penetrat; donec totum, vt se habet, benè possideat: ex quo maximè dependet consilij & directionis reëctitudo. Ob similitudinem autem rerum præsentium cum præteritis, plurimum refert Cōsiliarios non solum speculationem habere scientiam & cognitionem; sed ipsam quoque praxim experientia multarum rerum innitentem, quæ temporis decursu cognoscuntur: quemadmodum, vt quis aptus sit medicus, non satis ei est *Theorica* medicina, nisi aliquot etiam annorum *praxim* habeat, qua dexteritatē sibi comparet, morbos dijudicandi, & apta applicandi remedia. Ac propterea Scriptura Sacra Consiliarios Regis Salomonis appellat *Seniores*.

Ob liberū.

Vbi supra.
a Luc. 21. 1

o Isa. 37. 36.

Magnani-
mitas.5.
Donū SCI-
ENTIÆ.

Iuris periti.

p Psal. 118.
21.

q Ester. 1. 13

6.
Donū I N-
TELLE
GTVS.Facti co-
gnitio.

Praxis.

7.
Donū S. A.
PLEN-
TIAE.
Gloria Dei.

1ac. 3. 17.

1.
Modestia.

2.
Docilitas.

Li. 4. de be-
nefic. c. 34.

S. August.
Retraction-
tion.

3.
Tranquilli-
tas.
2. Reg. 16.
21.
Cap. 17. 23.

2. Reg. 17.
14.

Deo com-
mitte.

DENIQUE SAPIENTIAE donum consilia extollit ad altissima diuinaque motiua: vt scilicet, qui consulit, respiciat semper *maiorē Dei gloriam*; & honorem: & quod spectat ad catholica Fidei dilatationem; vniuersalis Ecclesie bonum spiritualem Reip. & omnium eius ciuium vtilitatem, ad eorum salutem promouendam. Et quamuis negligendæ non sint alia rationes & humana motiua ad consilia danda: hæc tamen *secundum* locum post diuina obtinere debent. Docet quoq; SAPIENTIA rationem & modum consilia præstādi. nam (vt S. Iacobus Apostolus ait): *quæ de seorsum est sapientia. primum quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis consentiens, plena misericordia & fructibus bonis, non indicans temere, sine simulatione & fraude.* Præcipuè tamen docet tria: *primum*, vt Consiliarius iudicium suum proferat cum humilitate & modestia; verbis, quæ non sapiant arrogantiam, aut prodant, cum iudicij sui esse valde tenacem nec adsint vlla signa contemptus aliorū, aut cum eis contentionum: quæ dissensionem ac discordiam inter ipsos generent; quasi velit consilij & voti sui omnino compos euadere. Et hinc *secundum* oritur, vt *docilitatem* scilicet, & humilitatem Consiliarius præferat, ad iudicium suum mutandum, & aliorum iudicia sequenda: cum cognouerit, illa esse aptiora: id enim non leuitatem, sed prudentiam & discretionem ostendit. Imo, teste Seneca, ingentis superbiæ indicium est, quod nunquam velit homo, quod semel fecit, emendare; aut iudicium & consilium nunquam mutare: nec in vlla re magis eluxit sancti Augustini sapientia & humilitas, quàm quod aliquaretractauerit eorum, quæ prius scripserat. *Tertium* magnique momenti docet sapientia, non ægrè ferre, nec indicia dare, quod grauius valde ferat, non admitti suum consilium, sed aliorum: quamuis & illi, ipsius iudicent esse rectius & aptius. Meminerint igitur Consiliarij, infelicis illius Achitophel, cuius consilium tanti à Rege Dauid fiebat, *quasi si quis consuleret Deum*, ex quo in tantam deuenit superbiam, vt omnino vellet, omnes semper suum consilium sequi. Cum autem t *Absalon*, & omnes qui cum illo erant, melius iudicassent consilium Chusai consilio Achitophel, ac propterea illud sequerentur, tanta ira commotus est, vt abiens ab Absolone in domum suam suspendio interierit. Intelligent igitur Consiliarij, sibi que humiliter persuadeant, non semper ipsorum consilium esse rectissimum: quod si aliquando sit, existimare debent quod quemadmodum u *Domini nusu dissipatum est consilium Achitophel* vtile ad finem, quem ille intendebat, vt induceret Dominus super Absalon malū, qui consilij exquisierat, & prauam ipsius Consiliarij intentionem puniret: ita aliquando non admittentur ipsorum consilia ob alteram ex his duabus causis. Quod si & ipsorum intentio recta erit, & consilium bonum & vtile: non tamen propterea tridentur ipsi, quod reiiciatur; sed diuinæ providentiæ committant negotij illius

exitum

exitum: nihil siquidem *casu* euenit. Quod si accidat ex ipso consilio magnum aliquod comodum Reip. eiusq; Principi euenire; & ipsorum postea obliuisci, aut malum pro bono reddi meminerint quod supra attulimus de *xpauipere sapiente*: qui iuxta literam (vt S. Hieronym. ait) erat Iesus Christus D. N. qui veniens in mundum eum à Dæmonis tyrannide vindicauit; non carnis fortitudine, sed stupendis sapientiæ suæ consilijs. Et tamē in obliuionem venit, & à multis fuit cōtemptus, eius consilia utilissima reijcientibus: nec magnū est, quōd ferat discipulus amore Magistri, quod hic pro illo per tulit: siquidē Christi vita exemplar est, & imago vitæ hominis Christiani.

CONCLVDAMYS tandem vltimo documento, maximi momenti tam petentibus consilium, quàm illud dantibus: vt inquam *indifferentiam* & resignationem habeant voluntatis inuenire cupientis, quod magis expediat, non in vnam potius, quàm in alteram partem inclinantes; sed recurrentes ad Deum Dominum nostrum per *orationem*, quemadmodum sexto capite primi Tractatus fuit indicatum.

Ingratos ne
oderis.
x Eccl. 9. 15.

Indifferen-
tia & Ora-
tio.

CAPVT X.

*SVPREMA REIPVB. CAPITA TENERI IVDICES
constituere, qui iustitiam administrent; & quibus dotibus
ornati illi esse debeant, vt sint perfecti.*

CAPITA Reip. Ecclesiastica & sæcularis nō posse eas per se ipsa tantū gubernare, adeo est manifestū, vt opus nō sit hærere nos in ostendenda, & rationibus probāda necessitate & obligatione, quæ illis incumbit, distribuendi onus suū in alios: tam in rebus, quæ ad *iustitiam*, quàm quæ ad *bellum* pertinent: quæ *due* res maximi sunt momenti ad gubernationem: quemadmodum magnus ille Dux & populi Hebræi gubernator Moyses, his verbis ei significauit: Memētote, quod dixerim vobis: post exitum de Aegypto: *a non possum solus sustinere vos: quia Dominus Deus vester multiplicauit vos, & estis hodie sicut stella cali, plurimi. Dominus Deus patrū vestrorum addat ad hunc numerū multa millia; & benedicat vobis sicut locutus est. Non valeo solus negotia vestra sustinere, & pondus ac iurgia. Date ex vobis viros sapientes & gnaros, & quorum conuersatio sit probata in tribubus vestris, vt ponam eos vobis principes. Tunc respondistis mihi: bona res est, quam vis facere. Tul. que de tribubus vestris viros sapientes, & nobiles; & constitui eos principes, tribunos, & centuriones, & quinquagenarios ac decanos, qui docerent vos singula. Præcepitq; eis dicens: Audite illos, & quod iustum est, indicate. Quod si difficile vobis visum*

a Deut. 1. 10.

Moyses sub
stituit sibi
Iudices.

aliquid